

ZVYKY – VYROČIA

Členovia békeščabianskeho Slovenského klubu oživilí 1. apríla miestne veľkonočné zvyky. Tradičný predveľkonočný bol už samotný začiatok stretnutia – ženy očistili okolie klubu a upratali klubovňu. Potom pod vedením pracovníčky Spoločenských domov na Békešskej ceste **Agneše Braunovej** začali maľovať kraslice a piekli zákusky známe v Békešskej Čabe ako *salagále*. Na stretnutie priniesli aj doma upечené koláčiky ako *jegečke*, *snehové rožky* a *jablkové pite*. Séfkuchárka kuchyne Arany **Alžbeta Winklerová** hovorila o veľkonočných jedlách a na ukážku zostavila sviatočné prestieranie.

Keď sa na stretnutie dostavili aj muži, vedúca klubu **Alžbeta Ančinová** pozdravila prítomných. V príhovore sa zamerala na Veľkú noc ako na cirkevný sviatok. Békeščabianski Slováci chodievali na Veľkú noc do kostola pripomenúť si ukrižovanie a zmŕtvychvstanie Ježiša Krista. Zaspieváním jednej veľkonočnej piesne z *Tranoscia* si spomenuli na tieto udalosti aj členovia klubu.

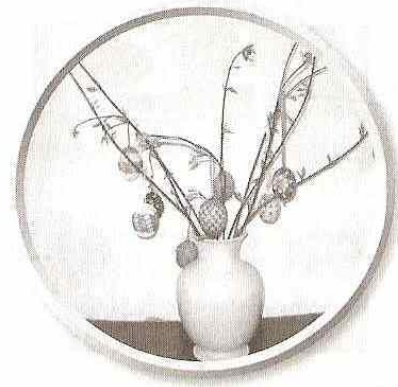
Veľká noc na Čabe kedysi a

*„Pán Ježiš Kristus vstal z mŕtvých,
k potěšení lidí hříšných.
Jenž jest smrt těžkou podstoupil,
aby nás bídne vykoupil.
Marie hrob navštívili,
a Krista Pána hledali.
A když anjela viděli,
od něho radost slyšeli.
Řekl jim, by se nebáli,
v Galiley ho hledali.
Učedníkům to povězte,
vstal Pán z mŕtvých, o tom vězte.
V tuto slavnost velkonoční,
pochválen buď, Pán Bůh mocný.
Pochvalmež svatou Trojici,
děkujíc ji po vše časy.“*

Tranoscius č. 215

„Kedysi v nedeľu večer usporadúvali na Čabe veľké bály,” spomínali členovia klubu na roky svojej mladosti. Mládenci sa v pondelok na úsvite vybrali priamo z bálu polievať vodou dievčatá, ktoré im za odmenu dali „cingle” (hyacinty). Tieto si mládenci založili za klobúk.

Po pripomenutí si dávnych zvy-

kov muži poliali všetky prítomné ženy. Slovenské veršičky pri polievaní nehovorili. Príčinou môže byť, že Slováci pôvodne nechodievali oblievať. Ich veľkonočným zvykom pred presídlením sa na Dolnú zem bola šibačka, ktorá sa postupne pod vplyvom nového prostredia zmenila na oblievačku. Jediný veršič som počula v Poľnom Berinčoku od **Zuzany Plavcovej Garayovej**, narodenaj v roku 1923: „Diovkina kráska, a vlase do pása, dovoľte mi obliať!” Je to vlastne úryvok čabianskej vajkovačky, alebo chodenia mladej nevesty:

*„Lietačka, tačka,
čo čas ráno šteboce,
Diovkina kráska,
a vlase do pása,
Obdarujte, obdarujte,
túto mladú nevestičku,
pojdeme s ňov do jamočku,
kúpime jej šnúrovačku,
puf do vačku aj gombačku!”*

(Zozbieral **Ján Sekerka**
od manželky **Pavla Hrabovského**
r. 1931.)

„Predtým sa mladie diovčence obliekle na mladú nevestu a cho-

dile z dom
sa na kvet
stálo,” sp
roku 1894
biansky I
Vajkovať c
troj-, štv
Boli pekne
opleckách
ných, šing
ničkách, p
kom mali
učesali do
čipkový č
vesty. Ked
sa pokloni
Keď skonč
jednom v
Slováci p
zvyk už pr
nou, takže
už nepam
okolí si
druhej sv
tomu som
sy v prác
Krupu a Š

